

ת"פ 10093/01/17 - מדינת ישראל נגד אלכס ליברמן

בית משפט השלום בפתח תקווה

02 ינואר 2018

ת"פ 10093-01-17 מדינת ישראל נ' ליברמן

בפני מאשימה נגד נאשם
כב' השופטת הבכירה ניצה מימון שעשוע
מדינת ישראל
אלכס ליברמן

החלטה

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בעבירה של גרימת חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין.

בכתב האישום נטען כי על רקע סכסוך בין נהגים בדרך, תקף הנאשם את המתלונן בכך שנתן לו מכת אגרוף בפניו שגרמה לשבר באפו.

הסניגורית העלתה טענה מקדמית, כנגד ההחלטה המנהלית של המאשימה, לייחס לנאשם עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק, שדינה עד שבע שנות מאסר, ולא עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, שדינה עד שלוש שנות מאסר.

הסניגורית טוענת כי עובדות כתב האישום יכולות "ליפול" לשני סעיפי הסל דנן, היינו להחשב כ"גרימת חבלה חמורה" או "גרימת חבלה של ממש", ובהעדר הנחיות ברורות וקבועות של היועמ"ש/פרקליט המדינה לגבי ייחוס כל אחד מן הסעיפים למצבים עובדתיים כאלה ואחרים, דוגמת התיאור העובדתי נשוא כתב האישום, נוצרים אי שוויון ושרירותיות בהגשת חלק מכתבי האישום שבסיסם העובדתי דומה, בעבירה החמורה יותר וחלקם - בעבירה הקלה יותר. בכך נגרמת, לטענתה, פגיעה בעקרון השוויון בפני החוק ואכיפה מפלה, והתביעה חוטאת לחובתה לפעול על פי כללי המינהל התקין.

הסניגורית הציגה דוגמאות למקרים דומים ואף חמורים יותר בנסיבותיהם, בהם הוגשו כתבי אישום בעבירה לפי סעיף 380.

בת"פ 22728-08-15 מ"י נ' קוזלוב הוגש נגד הנאשם כתב אישום בעבירה על סעיף 380, כאשר על פי העובדות, הכה את המתלונן במספר מכות אגרוף ובבעיטה בפניו וגרם לו שברים בעצמות האף. בישיבת ההקראה ביקשה התביעה לתקן את סעיף האישום לסעיף 333, וההגנה התנגדה. בית המשפט (בהחלטת כב' השופט חגי טרסי, ס"נ) החליט כי

לאור השלב המוקדם של הדיון מוסמכת התביעה לתקן את כתב האישום, אך עליה לשקול בעניין זה שיקולים נוספים, ביניהם השלב הדיוני בו מצוי ההליך, פרק הזמן שחלף מאז הגשת כתב האישום, הסיבות שהביאו להגשת הבקשה בכלל ולהגשתה בשלב זה בפרט, המחדלים והליקויים שהתגלו בפעולות התביעה, ככל שהתגלו, מידת הפגיעה האפשרית בהגנת הנאשם באם תתקבל הבקשה, מידת הפגיעה הצפויה באינטרס הציבורי באם תידחה, קיומם של סעדים חלופיים ועוד. כך, בפרט כאשר הבקשה לתיקון לחומרא נעשתה לאחר מו"מ בין ב"כ הצדדים, הליך שיש בו כדי לערער את "כללי המשחק" במגרש הפלילי, אשר נועדו לאזן את פער הכוחות בין הצדדים. בישיבה שלאחר מתן ההחלטה הודיעה ראש ענף התביעות במחוז המרכז, עו"ד מורג, כי "לעניין התיק הספציפי הזה לאחר שבחנו שוב את התיק ושקלנו אנו מוצאת כי התיקון שהתבקש אינו מהותי, הוא אינו יורד לשורשו של התיק. **ניתן לייחס גם עבירה של סעיף 380 בנסיבות של תיק זה אם כי אני חייבת לומר כי הממונה שהיה באותו יום בביהמ"ש לא טעה מאחר ולאור חומרת המקרה ונסיבותיו אפשר היה לייחס בהחלט גם עבירה חמורה יותר.**" התיק הסתיים בהסדר טיעון במסגרת העבירה המקורית, לפי סעיף 380.

בת"פ (שלום ב"ש) 1895/08 מ"י מח"ש נ' כהן ואח', הואשמו הנאשמים בעבירות לפי סעיפים 380 ו-382 לחוק, כאשר הבסיס העובדתי הוא מתן מכות אגרופ בפניו של המתלונן שגרמו שבר באף, שטפי דם ונפיחות בפנים, ועוד.

בת"פ 40227/08 (מחוזי ת"א) מ"י נ' סלימאן ואח' היכו הנאשם ואחר את המתלונן בקרשים, וכתוצאה מכך נגרמו לו שברים בארובת העין ובגשר האף, וכן המטומות בפנים. הנאשם הורשע בכתב אישום מתוקן לפי סעיפים 380 ו-382. לא הוגש ע"י ההגנה, ולא ניתן היה למצוא בנט המשפט, את כתב האישום המקורי שהוגש.

בת"פ 62637-07-14 מ"י נ' טורג'מן ואח' יוחסה לנאשמת בכתב האישום המתוקן עבירה של תקיפה חבלנית לפי סעיף 380 לחוק, כאשר בעובדות נטען כי עקב התקיפה נגרמו למתלוננת שבר באף, רגישות בלסת וחבלות נוספות בפנים. יצוין כי כתב האישום המקורי ייחס לנאשמת עבירה של גרימת חבלה חמורה, והתיקון לקולא נעשה במסגרת הסדר טיעון.

מאחר ששני פסקי הדין האחרונים שצוינו ע"י הסניגורית הינם כאלה שבהם הסעיף המקל נכלל בכתב אישום מתוקן, ופשיטא שהדבר יכול ויתרחש גם בעניינו של הנאשם דכאן, לא אתיחס אליהם כאסמכתאות להחלטתי.

עם זאת, די בשני התיקים הראשונים אליהם הפנתה ההגנה - **קוזלוב וכהן**, כדי להעמיד את השאלה של אופן הפעלת שיקול הדעת המנהלי של התביעה בבחירת סעיף האישום, בין סעיף 380 המקל לסעיף 333 המחמיר, במלוא תוקפה.

בסעיף ההגדרות בחוק העונשין, סעיף 34, מוגדרת "**חבלה**" - "מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים".

"**חבלה חמורה**" מוגדרת: "חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים".

בבחינת התאמת נסיבות המקרה שבפני - גרימת שבר באף במכת אגרוף - להגדרות המילוליות של "חבלה של ממש" או של "חבלה חמורה", לא ניתן למצוא תשובה חד משמעית בנוסח החוק.

בתשובתה של התביעה לטענה המקדמית לא ניתן, לטעמי, מענה מניח את הדעת. הטענה כי במקרים המקלים היתה "טעות אנוש" של התובע שהגיש את כתב האישום, אין לה ביסוס עובדתי בפרוטוקולים של אותם תיקים, כאשר באחד מהם - עניין **קוזלוב** - אישרה ראש הענף כי ניתן היה להאשים גם בעבירה על סעיף 380 לפי אותה מסכת עובדתית; ובשני - עניין **כהן** - נותרה העבירה על כנה לאורך כל הדרך והתביעה לא ביקשה לתקן לחומרא את כתב האישום, הגם שכתב האישום הוגש לבית המשפט המחוזי, דבר המלמד על חומרת הנסיבות.

התביעה אף אישרה, כי אין הנחיות כתובות שידריכו את התובע המגיש את כתב האישום, לאיזה סעיף עליו לפנות במקרים נפוצים כגון דא - מכת אגרוף שגרמה לשבר באף או באחת מעצמות הגולגולת - והתוצאה הבלתי נמנעת היא של שרירותיות בבחירת סעיף האישום, כאשר לבחירה זו יש השלכה משמעותית וקשה על רף הענישה לה צפוי הנאשם באותו תיק.

לא ניתן להקל ראש ולומר כי בכל מקרה ניתן יהיה בעתיד לתקן את כתב האישום לקולא במסגרת מו"מ להסדר טיעון, שכן בעניין זה עשויה להיות אקראיות לא מעטה בין תיק אחד לשני, והתוצאה עלולה להיות תלויה במיהות התובע או הסניגור המייצגים את הצדדים, הזמן המוקדש למו"מ ביניהם והלחץ המופעל ע"י בית המשפט לסיום התיק, וכיו"ב שיקולים שאינם נוגעים לבסיס העובדתי של כתב האישום, לגופו.

לפיכך אני סבורה כי כל עוד אין הנחיות בכתב ברורות, אחידות ושקופות לציבור, המדריכות את התובע בבחירה בין שני הסעיפים דנן, על התביעה להעדיף, במקרים בהם יש תקדימים לכאן ולכאן, את הסעיף המקל עם הנאשם, וזאת כביטוי להפעלת שיקול הדעת המנהלי של התביעה באופן שוויוני, זהיר ומידתי.

אשר על כן אני מורה כי כתב האישום יתוקן באופן שהעבירה המיוחסת לנאשם תהיה לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

נקבע למענה לכתב האישום ליום 4.2.18 שעה 9:00 בפני כב' השופט טרסי.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשע"ח, 02 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.